

Huvudman

Vittraskolorna AB
Org. nr. 5564586716
Box 213
101 24 Stockholm

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vittra Telefonplan i Stockholms kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vittraskolorna AB en anmärkning avseende brister rörande dokumentation i betygskatalog. Vittraskolorna AB ska senast **onsdag den 14 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, särskilt stöd, fjärrundervisning, nationella prov och beslut om betyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till **skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se**, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet dnr 2024:464 i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Vittra Telefonplan i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vittra Telefonplan följer gällande bestämmelser om undervisning av legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, fjärrundervisning, särskilt stöd, beaktandet av resultat på nationella prov i betygssättningen samt beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 10 april 2024 och 11 april 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, elevers resultat på de nationella proven

under vårterminen 2023 och betygskatalogerna för vårterminen 2023 och höstterminen 2023. Skolinspektionen har den 24 och 29 april 2024 begärt att huvudmannen senast den 9 maj 2024 ska inkomma med kompletterande uppgifter. Huvudmannen har den 9 och 10 maj 2024 inkommit med sådana kompletterande uppgifter. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av betygskatalogen för höstterminen 2023 framgår bland annat skolenhet, huvudman, skolenhetskod, lägeskommun och titel på den som beslutat om betyg. Vidare framgår att läraren eller läraren och biträdande rektorn eller rektorn signerat betygen längst ner på sidan för samtliga ämnen, förutom i ämnet modersmål (se nedan). På samtliga sidor i betygskatalogen saknas dock lärares egenhändiga signatur bredvid respektive elevs betyg.

I flera ämnen, bland annat musik, svenska, bild, teknik och engelska, har rektorn tillsammans med undervisande lärare signerat sidorna i betygskatalogen. I samtliga dessa fall finns det elever i elevgrupperna som har siffran 3 istället för ett betyg i ämnet. Rektorn uppger i intervju att hen skrivit under dessa betygskataloger på grund av att siffran 3 förekommer istället för betyg för vissa elever och att hen gjort det eftersom beslut om anpassad studiegång är ett ingripande beslut för eleven.

I ämnet modersmål och språken polska, thai, kurdiska, somaliska och för vissa elever som läser ryska saknas signering av undervisande lärare i skolans betygskatalog. I anslutning till sidorna i betygskatalogen finns separata dokument som benämns "betygsblankett", vilka är underskrivna av modersmållärare. Rektorn uppger först att signaturen på "betygsblanketterna" är en signatur för betyget, men säger sedan att

skolledningen ska se till att skolans betygskatalog signeras av modersmålslärarna.

I ämnet modersmål och språket turkiska är det inte samma lärare som står som undervisande lärare som har signerat betygen i betygskatalogen. I språket serbiska har två lärare signerat betygen i betygskatalogen, men endast en lärare anges som betygssättande lärare. När det gäller turkiska uppger rektorn och biträdande rektorn att de måste kolla upp orsaken bakom och vad gäller serbiska uppger skolledningen att de kommer ha ett samtal med leverantören för modersmålsundervisning.

I ämnet bild i årskurs 6 har betyget D för en elev strukits över och ersatts med betyget E. Det framgår ingen notering om orsaken till strykningen och ersättningen och det saknas signering och datering vid justeringen. Rektorn och biträdande rektorn uppger att de misstänker att det blev fel när läraren förde in betyg i systemet och att det därför kan vara fråga om en rättelse.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Av 7 § i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt.

Av 8 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att en betygskatalog ska innehålla Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen, namn på eleven och elevens personnummer eller motsvarande, namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg och namn på klass eller motsvarande.

Av 11 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen.

Enligt 3 kap. 19 § skollagen får ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras. Av 3 kap. 20 § skollagen framgår att om den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne

eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks

Av 15 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att rättelser och ändringar ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Vittra Telefonplan inte lever upp till författningarnas krav när det gäller dokumentation i betygs katalog. Skolinspektionens utredning visar att det inte finns egenhändiga signaturer vid varje elevs betyg. Eftersom varje enskilt betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en egenhändig signatur med datering. Det framgår vidare att rektorn, utöver undervisande och betygssättande lärare, har signerat flera sidor i betygs katalogen där siffran 3 anges istället för ett betyg för elever. Eftersom det inte av betygs katalogen framgår vilket av besluten som läraren respektive rektorn fattat, framstår det som att rektorn fattat beslut om samtliga betyg tillsammans med läraren. Vidare visar utredningen att det i betygs katalogen helt saknas signering och datering av betygen i ett antal modersmålsspråk. I modersmål turkiska har vidare en annan lärare än den som anges som lärare i betygs katalogen signerat betygen och i modersmål serbiska har två lärare signerat betygen, trots att endast en lärare anges vara undervisande lärare i betygs katalogen i språket. Slutligen visar utredningen att ett betyg i ämnet bild strukits över och ersatts med ett annat, lägre betyg, utan att det framgår om det är fråga om en ändring eller en rättelse. Överstrykningen är inte heller signerad och daterad.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Vittraskolorna AB:s verksamhet vid Vittra Telefonplan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller dokumentation i betygs katalog. Även om signering inte har skett vid varje elevs beslutade betyg visar utredningen att de lärare som ansvarat för undervisningen också har beslutat om betygen och att bristerna i betygs katalogen i övrigt avser enstaka ämnen och betyg. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Vittraskolorna AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen inför tillsynsbesöket framgår att det på skolan saknas behöriga lärare för undervisning i ämnena slöjd i årskurs 3-9, hem- och konsumentkunskap i årskurs 6 och 9, svenska, teknik, matematik, samtliga naturorienterande ämnen i årskurs 7-9, franska i årskurs 6-9 samt tyska i årskurs 9. Vidare framkommer av inlämnad dokumentation och av intervjuer att elever i vissa ämnen och årskurser undervisas av olegitimerade eller obehöriga lärare trots att det finns lärare med legitimation och behörighet i ämnena på skolan.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att skolan inför kommande läsår annonserar efter legitimerade och behöriga lärare i ämnen som skolan saknar behörighet i. Varken rektorn, som anställdes på skolan under början av innevarande läsår, eller lärare vet om skolan på motsvarande sätt annonserade efter legitimerade och behöriga lärare inför innevarande läsår. En icke-legitimerad lärare uppger dock att hen inte behövde söka om sin tjänst inför innevarande läsår. Rektorn säger att skolledningen arbetar intensivt för att komma till rätta med lärarbehörigheten inför nästa läsår och att annonserna som ligger ute för tillfället rör flera av de ämnen som skolan saknar behöriga lärare i. Rektorn uppger att alla lärare är väl införstådda med att om de har en tidsbegränsad anställning kommer deras tjänster att annonseras ut inför nästa läsår och att rektorn kommer att prioritera att anställa lärare med legitimation och behörighet. Rektorn tillägger att om personal exempelvis är i en process att läsa till legitimation eller behörighet måste de kunna visa att det finns en handlingsplan och att den följs. Rektorn uppger vidare att tjänstefördelningen var lagd när hen började på skolan men att hen ska organisera om så att lärare undervisar utefter behörighet inför kommande läsår.

I samband med att huvudmannen lämnar synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning har huvudmannen även inkommit med anställningsannonser i vilka legitimerade och behöriga lärare eftersöks inför läsåret 2024/2025.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § första stycket skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det

finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Av 2 kap. 20 § skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Vittraskolorna AB nu bryter mot bestämmelserna när det gäller att eleverna ska undervisas av legitimerade och behöriga lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Enligt nationell statistik för läsåret 2022/2023 avseende elevernas betyg i relation till resultatet på det nationella provet framgår bland annat följande. I matematik och svenska i årskurs 6 fick 65,2 respektive 57,1 procent av eleverna ett högre betyg i ämnet än resultat på nationella provet. I matematik, svenska och kemi i årskurs 9 fick 53,8, 68 respektive 62,5 procent av eleverna ett högre betyg i ämnet än resultatet på de nationella proven.

Av betygskatalogen avseende vårterminen 2023 samt den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av på plats över elevernas resultat på de nationella proven våren 2023 framgår att de elever som fått högre betyg än resultat på nationella provet har fått ett betygssteg högre i betyg jämfört med resultatet på det nationella provet.

Elever uppger i intervju att lärarna kombinerar resultatet från de nationella proven med andra uppgifter som eleverna gjort när de sätter betyg på eleven. Eleverna säger att lärarna sagt att de ska väga in allt eleverna gjort i ämnet vid betygsättningen. De flesta lärarna säger att de särskilt beaktat resultatet på nationella provet vid betygsättningen förra läsåret, men en lärare säger att hen hade kunnat beakta det mer. Lärare säger att de även har annat underlag som de vill använda sig av i betygsättningen för att väga upp för elever som tidigare visat en högre nivå i ämnet. Lärarna säger också att eleverna efter proven har möjlighet att komplettera och visa att de har kunskaperna för det högre betyget.

Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer vidare att de på skolan har pratat om vad det innebär att särskilt beakta resultat på nationella proven i betygsättningen samt att lärarna har fått en mall som de ska arbeta

med i betygsättningen för att kunna säkerställa att de sätter rätt betyg. Mallen ska vara som ett stöd för lärarna i betygsättningen och en lärare säger att syftet med mallen är att de ska lägga större vikt vid resultatet på de nationella proven.

Lärare uppger att de nu börjat anpassa undervisningen så att eleverna får öva på att göra uppgifter på en högre nivå, så att eleverna sedan klarar de nationella proven bättre, vilket ska leda till att betygen inte avviker som de gjort tidigare. Rektorn uppger att skolan har uppmärksammat att det fanns en diskrepans mellan betygen som eleverna fick och resultaten på deras nationella prov och att detta därför tagits med som ett område i skolenhetens verksamhetsplan för innevarande läsår. Rektorn och biträdande rektorn uppger vidare att fokus har legat på att erbjuda en undervisning som motsvarar den för de nationella proven, på samtal och samarbete mellan lärare och på kompetensutvecklingsinsatser i bedömning och betygsättning. Avseende att en lärare uppgett att hen hade kunnat beakta resultaten på nationella provet mer säger rektorn att läraren nu vet vad det innebär att särskilt beakta resultaten på de nationella proven.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 20 a § skollagen framgår att vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Vittraskolorna AB nu bryter mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultat på nationella prov vid betygssättningen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid tillsynsbesöket tar Skolinspektionens utredare emot skolans läsårstider. Av dessa framgår att läsåret 2023/2024 har 178 skoldagar. Skolinspektionen har beräknat elevernas undervisningstid utifrån dessa uppgifter och utifrån inskickade klassscheman för årskurserna 1-9. Av dessa scheman framgår att elever i samtliga stadier har mer undervisningstid i samtliga ämnen än den lagstadgade undervisningstiden, förutom i ämnet idrott och hälsa.

I intervju med elever i mellan- och högstadiet, lärare på mellanstadiet och rektorn framkommer att eleverna på mellan- och högstadiet har två friluft- och idrottsdagar per termin och att dessa dagar räknas som undervisnings-

tid i idrott och hälsa. Av intervju med rektorn framkommer att eleverna på lågstadiet har tre frilufts- och idrottsdagar under läsåret.

Av uppgifter från rektorn och huvudmannen framgår att den totala undervisningstid som den schemalagda undervisningen och frilufts- och idrottsdagar utgör motsvarar den lagstadgade undervisningstiden i idrott och hälsa i samtliga stadier.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Av 9 kap. 3 § skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen.

Av bilaga 1 anges vidare för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till. För lågstadiet framgår att eleverna ska ges 140 timmars undervisning i ämnet idrott och hälsa. Motsvarande för mellanstadiet är 180 timmar och för högstadiet 280 timmar.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen som lämnats till Skolinspektionen framgår att skolan under innevarande läsår bedriver fjärrundervisning i ämnet modersmål i språken turkiska, kurdiska, somaliska och thai. Inför tillsynsbesöket var huvudmannens beslut om att bedriva fjärrundervisning i modersmål under innevarande läsår inte anmält till Skolinspektionen.

Rektorn säger att hen inte vet om huvudmannen anmält beslutet om att använda fjärrundervisning till Skolinspektionen, men att skolan anmält det till huvudmannen. Huvudmannen har därefter, den 11 april 2024, inkommit med anmälan och beslut till Skolinspektionen om att bedriva fjärrundervisning i modersmålen turkiska, kurdiska, somaliska och thai. Beslutet avser elever i årskurserna 4, 6, 7 och 8. Av huvudmannens beslut framgår att anledningen till att elever får fjärrundervisning är att det inte finns någon annan legitimerad och behörig lärare att tillgå.

I intervju med elever i högstadiet uppger en elev att hen läser modersmål via fjärrundervisning och att hen får den undervisningen medan hen sitter i en bil på väg hem från skolan. Eleven säger att det finns fler elever som får

modersmålsundervisning på detta sätt. Hen säger att elever fått besked om att de får välja om de ska stanna i skolan när de får modersmålsundervisning som fjärrundervisning eller om de vill gå hem. Eleven säger att de inte har någon lärare som är ansvarig för dem under tiden de ges modersmålsundervisning digitalt. Lärare i mellanstadiet och högstadiet säger att eleverna sitter i klassrum under tiden de får fjärrundervisning. De säger att eleven som uppger att hen får fjärrundervisning i bilen nog valt det själv och att andra elever sitter i ett visst klassrum. Rektorn uppger att eleverna som får fjärrundervisning har en plats där de ska ha undervisningen och att det finns personal på skolan som befinner sig i anslutning till eleven om de exempelvis skulle behöva hjälp med att koppla upp sig. Rektorn förklarar att detta är något de sett över nyligen och att de behöver säkra upp bemanningen på skolan kring själva lektionen, så att det finns en vuxen tillgänglig under hela lektionen. När Skolinspektionen påtalar att en elev uppger att hen sitter i bilen och får fjärrundervisning säger rektorn att det inte ska vara så och understryker att hen sett över organisationen.

Skolinspektionen begärde den 29 april 2024 att huvudmannen ska inkomma med kompletterande uppgifter avseende fjärrundervisning. Av inkomna uppgifter från huvudmannen framkommer i huvudsak följande. Eleverna som ges fjärrundervisning har bestämda klassrum där de befinner sig medan de får undervisningen. Det finns även utsedda handledare som finns närvarande i de klassrum eleverna befinner sig. Skolan har även informerat berörda elever och vårdnadshavare om tid och plats, samt följer upp elevernas närvaro med respektive handledare.

Rättslig reglering

Av 21 kap. 3 § skollagen framgår att fjärrundervisning bara får användas om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet enligt 2 kap. 13 § och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan eller om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen.

Av 21 kap. 4 § skollagen framgår att i grundskolan får fjärrundervisning användas i ämnet modersmål.

Enligt 21 kap. 12 § skollagen ska elever som deltar i fjärrundervisning göra det i lokaler som skolenheten disponerar. Av 21 kap. 13 § skollagen framgår att det vid fjärrundervisning ska finnas en handledare. I grundskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig och handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person.

Av 5 a kap. 2 § skolförordningen framgår att fjärrundervisning får användas i grundskolan i årskurserna 1-9.

Av 21 kap. 9 § skollagen framgår att en huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången. Enligt 5 a kap. 5 § skolförordningen ska ett sådant beslut dokumenteras. Av 5 a kap. 6 § skolförordningen framgår vidare att huvudmannen ska anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning till Statens skolinspektion.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Vittraskolorna AB nu bryter mot bestämmelserna när det gäller fjärrundervisning. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen numera har anmält beslut om att bedriva fjärrundervisning till Skolinspektionen. Även om Skolinspektionens utredning visar att åtminstone en elev deltagit i fjärrundervisning utanför de lokaler som skolenheten disponerar och utan att en handledare varit närvarande, uppger såväl rektorn i intervju som huvudmannen i yttrande att organiseringen och bemanningen vid fjärrundervisningen i modersmål setts över. Vidare uppger huvudmannen att det numera finns bestämda klassrum och ansvariga handledare närvarande under de aktuella lektionerna samt att elevernas närvaro följs upp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Starta utredningar av behov av särskilt stöd och samråd med elevhälsan

Lärare uppger i intervju att det inte alltid startas en utredning av behov av särskilt stöd efter att de har anmält behov av särskilt stöd till rektorn. De säger att elevhälsan ibland vill att lärarna kompletterar anmälningarna eller testat andra eller fler extra anpassningar först innan en utredning startas. Även elevhälsopersonal säger att lärares anmälningar ibland behöver kompletteras eller att läraren ska intensifiera arbetet med extra anpassningar, men säger att alla anmälningar leder till utredningar. Rektorn uppger att anmälan från lärare kan vara otillräcklig och att lärare därför kan få tillbaka den med en begäran om förtydligande eller med en fråga om de provat vissa saker i den ordinarie undervisningen innan en utredning om särskilt stöd blir aktuell. Rektorn uppger att det dock inte är samma sak som att det inte startas en utredning av elevers behov av särskilt stöd, utan att det kan vara en del av utredningen att anmälan kompletteras.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framkommer att det är mentorn som genomför utredningar av elevers behov av särskilt

stöd. Eleverna diskuteras under arbetslagsmöten och de olika lärarna som undervisar eleven bidrar till utredningen utifrån sitt ämne. I vissa fall deltar även speciallärare i diskussionen och utredningen. När utredningen är klar meddelas specialpedagogen, som utifrån utredningen gör en bedömning av elevens stödbehov och hur det kan tillgodoses. Därefter tas utredningen upp på ett elevhälsomöte.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Flera lärare på låg- och mellanstadiet uppger i intervju att vissa elever inte får det särskilda stöd de är i behov av inskrivet i sina åtgärdsprogram och ger som exempel att många av eleverna behöver mer stöd i form av specialpedagogiska insatser i matematik än vad som framgår av elevernas åtgärdsprogram. Även lärare som undervisar i särskild undervisningsgrupp uppger att vissa elever inte får särskilt stöd i den omfattning som de är i behov av. Lärare i högstadiet uppger däremot att de tycker att eleverna får det stöd som utredningen visar att eleverna behöver. Flera ur personalen från elevhälsan säger att de tycker att de åtgärder som beslutas om i åtgärdsprogram stämmer överens med det utredningen visat att eleven är i behov av. De säger också att det särskilda stödet kan regleras efter utvärderingen och intensifieras, vilket även rektorn uppger i intervju. Rektorn säger att skolan inte fattar några beslut om åtgärdsprogram med insatser som är otillräckliga, utan att besluten fattas utefter de behov som är presenterade och att insatserna är sådana som elevhälsan tror på och som bedöms vara adekvata i varje enskilt fall.

Skolinspektionen tar på skolan del av nio åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammen framgår när utredning genomförts, när beslut om åtgärdsprogram fattats, om eleven och elevens vårdnadshavare fått del av beslutet, överklagandehänvisning, elevens behov av särskilt stöd samt hur det ska tillgodoses. Av de åtgärdsprogram som innebär att eleven får undervisning i särskild undervisningsgrupp eller där eleven har anpassad studiegång framgår att rektorn fattat beslutet. Det framgår även datum och ansvarig för utvärdering av åtgärderna. I samtliga åtgärdsprogram saknas dock datum för uppföljning och ansvarig för uppföljningen av åtgärderna.

Någon lärare i förskoleklass och lågstadiet uppger i intervju att hen inte känner till om åtgärdsprogrammen följs upp mellan tiden för beslut och utvärdering, medan några lärare säger att specialpedagogen gör det. Lärare i mellan- och högstadiet uppger att de sinsemellan och tillsammans med speciallärare följer upp det särskilda stödet som elever ges inom ramen för åtgärdsprogram. Lärare i samtliga intervjugrupper säger även att vårdnadshavare och elev deltar i den pedagogiska utredningen och får tycka till om åtgärdsprogrammet innan det beslutas. Rektorn uppger att det särskilda stödet följs upp varje vecka under de veckovisa elevhälsomötena

och säger vidare att elev och vårdnadshavare medverkar vid framtagande av åtgärdsprogram.

Huvudmannen har den 9 maj 2024, i samband med synpunkter på tjänsteanteckningen, inkommit med en uppdaterad mall för åtgärdsprogram där det numera finns med en rubrik för uppföljning.

Genomförande av särskilda stödinsatser

Lärare i förskoleklass, låg- och mellanstadiet samt lärare som undervisar i särskild undervisningsgrupp uppger att det särskilda stödet inom ramen för åtgärdsprogram i form av specialpedagogiska insatser riktade mot enskilda elever utgår vid sjukdomsfall och att det inte finns vikarier att tillgå. De säger att det är relativt ofta det händer och att ungefär 20-30 eller 30-40 procent av tillfällena som elever egentligen ska få stödinsatser faller bort. De säger att det kan bero på olika orsaker, som att specialpedagogen behöver vara med under de nationella proven eller att någon i personalen är sjuk. Lärare i högstadiet uppger att det händer att det särskilda stödet faller bort, men att det i högstadiet inte är i den omfattning som lärarna i de andra stadierna uppger. Personal från elevhälsan uppger att eleverna får det särskilda stöd som är beslutat i åtgärdsprogram. En ur personalen tillägger att det särskilda stödet kan falla bort på grund av sjukdom, friluftsdagar eller av andra orsaker och att eleverna kanske inte alltid får stödet men att de oftast får det. Rektorn uppger att det inte stämmer att elevers särskilda stödåtgärder försvinner 30-40 procent av gångerna. Rektorn säger att hen inte i procent kan uppskatta hur ofta det händer, men säger att det inte är i närheten av 30-40 procent av tillfällena. Rektorn säger att de oftast hanterar exempelvis sjukdomsbortfall internt och att annan personal ersätter den ordinarie stödpersonalen, men att det naturligtvis finns tillfällen då de särskilda stödinsatserna utgår.

I kompletterande svar uppger huvudmannen och rektorn att stödinsatser för totalt 14 elever i låg- och mellanstadiet utgått vid minst ett tillfälle. Det framgår att flera av de inställda tillfällena beror på att eleverna själva varit frånvarande. För några elever har stödinsatser utgått vid enstaka tillfällen. För två elever har åtta respektive elva tillfällen med särskilda stödinsatser utgått men majoriteten av tillfällena har ersatts vid annan tid. Huvudmannen uppger också att när personal som ska ge särskilda stödinsatser är frånvarande ersätts dessa av annan personal.

Rättslig reglering

Starta utredningar av behov av särskilt stöd och samråd med elevhälsan

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie

undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, eller i form av anpassad studiegång.

Genomförande av särskilda stödinsatser

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Vittraskolorna AB:s verksamhet vid Vittra Telefonplan bryter mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd. Även om lärare på låg- och mellanstadiet uppger att särskilda stödinsatser återkommande uteblir, visar intervjuer med personal i elevhälsan och rektorn att det enbart sker i undantagsfall. Vidare framgår av huvudmannens kompletterande uppgifter att uteblivna särskilda stödinsatser ersätts vid annat tillfälle. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen tar under besöket på skolenheten del av skolans betygskatalog för höstterminen 2023. Av betygskatalogen och den lärarförteckning Skolinspektionen tagit del av inför besöket framgår att i de fall då icke-legitimerade lärare bedrivit undervisning har även en biträdande rektor signerat betygskatalogen.

Lärare uppger i intervju att de lärare som inte är legitimerade tar hjälp av en legitimerad lärare vid betygsättningen. De säger att icke-legitimerade lärare signerar betygen tillsammans med legitimerade lärare. Rektorn uppger att det oftast är biträdande rektor som sätter betyget med de icke-legitimerade lärarna. Rektorn och biträdande rektor uppger att biträdande rektor har satt betyg tillsammans med icke-legitimerade lärare i egenskap av legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Vittra Telefonplan uppfyller författningarnas krav vad gäller beslut om betyg. Ärendet ska avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X David Lopez Svensson

Föredragande
Signerat av: David Lopez Svensson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Eleonore Lindén medverkat.